Beszámoló
a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság
2024. évi tevékenységéről

A Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság (a továbbiakban: másodfokú szolgálati bíróság) elnökének éves beszámolóját a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 103. § (1) bekezdés d) pontja, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 104/B. § (1) bekezdése, valamint az Országos Bírói Tanács által jóváhagyott Szolgálati Bíróságok Ügyrendje (a továbbiakban: Ügyrend) 25. §-a alapozza meg.

I. Ügyadatok

1) 2024. évben érkezett ügy: 9 db, amelyből

fegyelmi ügy: 3 db (mind a három járásbírósági bíró ellen folyt)

- ügyviteli késedelem, amely 6 hónappal növelte az ügy elbírálásához szükséges időtartamot
- a bíró nem intézkedett a bíró a tárgyalás felfüggesztésének megszüntetéséről, a gyámhivatalnak téves tájékoztatást adott, törvénybe ütközően rendelkezett a tárgyalás felfüggesztéséről, kizárási okot késedelmesen jelentett be
- a bíró mulasztása miatt (rendőrkapitányságot nem tájékoztatta arról, hogy az ügy terheltjével szemben megelőzően elrendelt bűnügyi felügyelet megszűnt) a terhelt vonatkozásában indokolatlanul került sor lakóhelye elhagyásának korlátozására

értékelési ügy: 1 db

egyéb ügy: 5 db, amelyből

- elfogultsági kifogás: 1 ügyben
- kizárási kérelem: 3 ügyben

mind az elfogultsági kifogást, mind a kizárási kérelmet ugyanazon – értékelési eljárásban érintett – bíró nyújtotta be a másodfokú szolgálati bíróság valamennyi kijelölt tanácsával szemben arra alapítottan, hogy a szolgálati bírák képzésén törvényszéki elnökök „tartottak oktatást” és „nem szeretne senki

olyan bíróságon pert indítani, ahol előre tudja, hogy az ellenérdekű fél oktatja a bírákat, hiszen ezáltal kihatással van a szakmai álláspontjukra". A törvényszéki bíró már 2023-ban is benyújtott 3 ügyben – ugyanezen értékelési eljárásban érintetten, ugyanezen ok miatt – a kijelölt tanácsok ellen kizárási kérelmet és elfogultsági nyilatkozatot.

- mentesítési kérelem: 1 ügyben
  törvényszéki bíró kérte a két fizetési fokozattal visszavetés fegyelmi büntetés hatálya alóli mentesítését.

2023. évről folyamatban maradt ügyek száma: 4 db

fegyelmi ügy: 1 db

- járásbírósági bíró ellen büntető ügyekben a BIIR-be valótlan tartalmú jegyzőkönyvek feltöltése és a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás miatt

értékelési ügy: 2 db

- törvényszéki bíró: szakmai alkalmatlansági eljárás
- törvényszéki bíró: kiválóan alkalmas minősítés helyett kiváló, magasabb bírói beosztás betöltésére alkalmas minősítés megállapítását kérte az értékelési eljárással érintett bíró

kizárási kérelem: 1 db

- törvényszéki bíró: az értékelési eljárásban eljáró tanács tagjai ellen „vélt indokok alapján"

2) 2024. évben érkezett és befejezett ügyek: 9 db

valamennyi 2024. évben érkezett ügyet befejeztek a másodfokú szolgálati bíróság kijelölt tanácsai

2023. évben érkezett és 2024. évre folyamatban maradt ügyek: 4 db

valamennyi 2023. évről folyamatban maradt ügyet befejeztek a másodfokú szolgálati bíróság kijelölt tanácsai

3) Folyamatban maradt ügyek száma: 0 db

4) <u>Befejezett ügyek megoszlása</u>

fegyelmi ügy: 4 db

1) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szolgálati bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

   Megállapította, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság eljárása során az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközően, a Bjt. 125. § (3) bekezdése és 122. § (1)-(2) bekezdései megsértésével olyan lényeges eljárási hibákat vétett, amelyek a másodfokú eljárásban nem orvosolhatóak. Sérült az eljárás alá vont bírónak a tisztességes eljáráshoz és a védekezéshez fűződő joga. Nem lehet felhasználni olyan bizonyítás eredményét, amelyet nem törvényes eljárás keretében és formában vettek fel.

2) A másodfokú szolgálati bíróság helybenhagyta az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát azzal a pontosítással, hogy a fegyelmi büntetést négy rendbeli fegyelmi vétség miatt tekintette kiszabottnak.

   A másodfokú szolgálati bíróság nem látta megállapíthatónak az eljárás alá vont bíró törvényes bíróhoz való jogának, tisztességes eljárás követelményének, a fegyelmi eljárás garanciális szabályainak, az elfogultsági bejelentés elbírálásának elsőfokú szolgálati bíróság általi megsértését. Megállapította, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság a Bjt. 124. § (2) bekezdésében meghatározott szempontok helyes értékelésével döntött a fegyelmi büntetés kiszabásáról; enyhébb büntetés kiszabására a másodfokú szolgálati bíróság sem látott indokot. Az eljárás alá vont bíró által négy perben megvalósított kötelezettségszegése ténylegesen négy rendbeli fegyelmi vétség elkövetését jelentette.

3) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát a fellebbezett részében megváltoztatta és az eljárás alá vont bíróval szemben kiszabott megrovás fegyelmi büntetést feddés fegyelmi büntetésre enyhítette.

   Fellebbezésében az eljárás alá vont bíró a terhére rótt fegyelmi vétség elkövetését nem vitatta csupán a kiszabott fegyelmi büntetés enyhítését kérte.

   A másodfokú szolgálati bíróság döntése meghozatala során figyelemmel volt a fegyelmi eljárás alapját képező cselekmény tárgyi súlyára, az enyhítő körülményekre és arra, hogy az eljárás alá vont bíró esetében súlyosító

körülmény nem került feltárásra. Úgy vélte ezek alapján, hogy az eljárás alá vont bíróval szemben kiszabott fegyelmi büntetés túlzottan szigorú volt, a feddés, mint szankció a büntetési célok elérése érdekében szükséges és elegendő.

4) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát helybenhagyta annak helyes indokai alapján.

   Az eljárás alá vont bíró a fegyelmi vétség elkövetését nem vitatta, csupán a kiszabott – bírói tisztségből való felmentés indítványozása – fegyelmi büntetés mellőzését és írásbeli figyelmeztetés alkalmazását, másodlagosan a fegyelmi büntetés jelentős mérséklését kérte.

   A másodfokú szolgálati bíróság megállapította, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság jogszerűen, a súlyosító és enyhítő körülmények megfelelő, helytálló értékelésével szabta ki a legsúlyosabb fegyelmi büntetést, amelynek során a fokozatosság és az arányosság elvét betartotta. Az eljárás alá vont bíró magatartása (kötelezettségszegése) alkalmas volt arra, hogy az általa betöltött beosztás és a bíróság tekintélyét, az igazságszolgáltatásba és a bíróságokba vetett bizalmat súlyosan rombolja. Az eljárás alá vont bíró fellebbezésében felhozott érvek és körülmények nem voltak alkalmasak arra, hogy a másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát megváltoztassa, a kiszabott fegyelmi büntetés áll arányban a mulasztás súlyával, a vétkesség fokával. Az enyhébb fegyelmi büntetés alkalmazása nem állna arányban a megvalósult kötelezettségszegéssel.

értékelési eljárás: 3 db

1) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát, amelyben megállapította a bíró szakmai alkalmatlanságát és a felmentési ok fennállását, hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

   A másodfokú szolgálati bíróság eljárásának időtartama alatt az értékelési eljárással érintett járásbírósági bíró lemondott, Magyarország Köztársasági Elnöke felmentette, ezért az eljárást meg kellett szüntetni és az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát hatályon kívül kellett helyezni.

2) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát megváltoztatta, az értékelési eljárást megszüntette és a bíró munkájának új értékelését rendelte el.

   A másodfokú szolgálati bíróság megállapította, hogy a vizsgált bíró alappal hivatkozott a vizsgált ügyek kiválasztására vonatkozó rendelkezések, a szóbeli kifejezőkészség vizsgálatával kapcsolatos rendelkezések, valamint a kompetencia vizsgálattal kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésére. Az elsőfokú szolgálati bíróság az ügyek kiválasztása körében tévesen értelmezte a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló 8/2015. (XII. 12.) OBH Utasítás (Szabályzat) ügykiválasztásra vonatkozó rendelkezéseit, ezért helytelen következtetésre jutott annak jogszerűségével kapcsolatban. A vizsgált bíró esetében nem valósulhatott meg a vizsgáló tárgyaláson való részvétele, ennek hiányában jegyzőkönyvekből, „folyosói beszélgetésekből" nem lehet a vizsgált bíró szóbeli kifejezőkészségére megállapításokat tenni. Azt nem tartotta hibás gyakorlatnak a másodfokú szolgálati bíróság sem, hogy a kompetenciákat a vizsgálati jelentés nem egybefüggően, hanem a jelentés különböző részeiben tartalmazta, azonban nem tartalmazott valamennyi kompetenciára vonatkozó megállapítást, ami az indokolási kötelezettség megsértését eredményezi.

   Egyebekben a másodfokú szolgálati bíróság osztotta az elsőfokú szolgálati bíróság határozatának okfejtését az értékelési eljárás időtartama, értesítések, meghallgatások stb. körében.

3) A másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát helybenhagyta. A fellebbezésben felhozottakra figyelemmel megállapította, hogy a Bjt. rendelkezései alapján nincs lehetőség arra, hogy a szolgálati viszony eljárás alatti megszűnésére tekintettel a szakmai alkalmatlansági eljárást megszüntesse a szolgálati bíróság. Szakmai alkalmatlansági eljárásban ideiglenes intézkedés alkalmazására nincs lehetőség. A szolgálati bíróság a bírót korábbi státuszába sem helyezheti vissza, kizárólag az alkalmasság vagy az új értékelés elrendelése körében foglalhat állást.

   A Bjt. csak szűk körűen tartalmaz eljárási szabályokat, más eljárásrendi szabályozást nem lehet automatikusan átvenni, így csak az alkalmatlansági eljárás speciális sajátos jellegére tekintettel lehet a Pp. szabályait alkalmazni.

A szolgálati bíróságok a Bjt. alapján járnak el, eljárásukra az Alaptörvény XXVIII. cikke is irányadó.

A fegyelmi eljárást és a szakmai alkalmatlansági eljárást is a nyilvánosság kizárásával kell lefolytatni, amely az eljárásban részt vevők jogainak védelmét szolgálja.

Az elsőfokú szolgálati bíróság a tényállást a szükséges és kellő mértékben, helyesen tárta fel, a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékokat a felek előadásával egybevetve, a bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelve, jogszerűen hozta meg döntését.

egyéb ügyek:

1) mentesítési ügy: a másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát helybenhagyta. Megállapította, hogy a mentesítés objektív feltételeinek megvalósulása nem eredményezi automatikusan a mentesítési kérelem teljesítését. A Bjt. a mentesítés további feltételét nem szabályozza, azonban a szolgálati bíróságok gyakorlatában kialakult jogelv, az úgynevezett érdemesség a mentesítés szubjektív feltétele, amely mérlegelési tevékenység eredményeképp állapítható meg. A szolgálati bíróságok az érdemesség körében azt vizsgálják, hogy a bíróval szemben alkalmazott fegyelmi büntetés elérte-e a célját úgy, hogy a további joghátrány fenntartása már nem indokolt.
2) kizárási és elfogultsági ügyek:

   Ugyanazon bíró az értékelési eljárásban a kijelölt tanácsok tagjai ellen nyújtotta be a szövegezésében azonos kérelmeit, amelyeket a másodfokú szolgálati bíróság tanácsai elutasítottak, mert a bíró által megfogalmazott kételyek az általánosság körében mozogtak, az elfogultsági kérelem elbírálására kijelölt tanács tagjainak eljárása nem tartozik a bíró értékelési eljárása tárgyában indult ügy érdemi elbírálása körébe; a bíró nem a kijelölt tanács tagjainak az értékelési ügyben tanúsított magatartását kifogásolta.

5) <u>Az ügyek elintézésének időtartama</u>:

fegyelmi ügyek: 4 ügy mindegyike 1-3 hónapon belül

értékelési ügyek: 2 ügyben 3-6 hónapon belül

1 ügyben 1 éven túl

egyéb ügyek: 4 ügyben 0-15 napon belül
2 ügyben 1-3 hónapon belül

II. Működési adatok

1) A másodfokú szolgálati bíróság tagjainak száma a Bjt. 103. § (1) bekezdése értelmében legfeljebb 15 fő

2022. május 4. napjától a másodfokú szolgálati bíróság teljes létszámmal működött, amely 5 db 3 fős tanács felállítását tette lehetővé. 2024. június 5. napján 1 fő szolgálati bíró lemondott, majd szeptember 4. napján 1 fő szolgálati bíró kinevezésének határozott ideje lejárt, (a bíró nem járult hozzá korábbi 6 éves megbízatása 9 évre meghosszabbításához). 2024. szeptember 4. óta a másodfokú szolgálati bíróság 13 fővel működik, amely 4 tanács felállítását tette lehetővé. Ez a létszám a jelenlegi csekély ügyérkezéshez elegendő. A tanácsok összetétele az Ügyrend mellékletét képezi, amelyet az OBT az intraneten közzétett. Minden tanácsban legalább két bírósági szint képviselteti magát és túlnyomó részben (1 tanács kivételével) a különböző ügyszakban (polgári, közigazgatási és büntető) eljáró bírók alkotják a tanácsot.

2024. évben sem érkezett az ítélkezési szünetben elbírálandó ügy, így eseti tanácsot nem kellett felállítani.

2) Az ügyek szignálását a másodfokú szolgálati bíróság elnöke (vagy elnökhelyettese) az iratok bemutatását követő 8 napon belül elvégezte. Az ügyek szignálása a soron következő (az Ügyrendben közzétett) tanácsra, a tanácson belül a tanácselnök kijelölése a sorban következő szolgálati bíróra történt. Az előadó bírót a kijelölt tanács elnöke jelölte ki. A hatályon kívül helyezést követően ismételten a másodfokú szolgálati bíróság elé kerülő ügyeket a másodfokú szolgálati bíróság elnöke (vagy elnökhelyettese) lehetőség szerint arra a tanácsra szignálta, amely a hatályon kívül helyező határozatot hozta. A sorrendtől eltérésre vagy eltérő összetételű tanács kijelölésére nem került sor.

3) Az eljáró tanácsok határozataikat a határozathozataltól számított 8 napon belül minden esetben írásba foglalták és anonimizálták. A határozatok absztrahálását a tanácselnökök folyamatosan elvégezték, amelyeket összegyűjtve a másodfokú

szolgálati bíróság elnöke közzététel céljából, az OBT Elnöke részére az OBT 63/2021. (VII. 7.) számú határozatában foglaltaknak megfelelően megküldte.
Az anonimizált határozatokat a másodfokú szolgálati bíróság elnöke közzététel végett az OBH részére küldte meg.
A másodfokú szolgálati bíróság eljáró tanácsai a befejezett ügyekről, a határozatok egy példányának megküldésével tájékoztatták az OBH Elnökét.

4) A másodfokú szolgálati bíróság munkáját csakúgy, mint az előző években az e feladatok ellátásával megbízott Varga-Tóth Tímea és Afra Judit adminisztratív munkatársak segítették, akik a feladataikat maguk között megosztották és azok elvégzéséről havonta teljesítési igazolást állítottak ki, amelyet a másodfokú szolgálati bíróság elnöke igazolt le.
A kezelőiroda feladatait a Kúria Elnöki Kezelőirodája látta el.

5) A másodfokú szolgálati bíróság elnöke negyedévente költségjelentést adott le, amely tartalmazta a bírók nevét, az általuk elbírált ügyek számát, az arra fordított felkészülési (határozatszerkesztési, revideálási) tárgyalási (tanácskozási), órák számát és a tárgyalásokra való utazási időt. Az értékelési eljárásokkal kapcsolatos ügyek a szolgálati bírók számára – a fegyelmi és egyéb ügyekhez képest – nagyobb munkaterhet, ebből eredően több felkészülési és tárgyalási órát jelentettek. A költségek csökkenését eredményezte, hogy a tanácsok túlnyomó részben a tárgyalást megelőzően skype útján tanácskoztak.

6) Az elsőfokú és a másodfokú szolgálati bíróság elnöke a soron kívüli intézkedésekről egymást tájékoztatva, együttműködve jártak el. A szolgálati bírók által felvetett eljárási dilemmákról (nem folyamatban lévő ügyekben) egymást tájékoztatták és az elnökhelyettesek bevonásával azokat megbeszélték, majd a szolgálati bírók képzésén azokat megvitatták.

III. Szolgálati bírák képzése

A szolgálati bírák éves képzését 2024. április 18. napján tartottuk személyes jelenléttel, amelyen annak ellenére, hogy a képzés nem kötelező, azon nagy számban vettek részt a szolgálati bírók.

A képzés témái: a bírói elfogultság, összeférhetetlenség általánosságban és a szolgálati bíróságok gyakorlatában, a bírói etika és magatartás címmel Bukarestben megtartott az EJTN által szervezett képzésről beszámoló. Eljárási kérdéseket is megvitattunk, amely azért is volt fontos és aktuális, mert továbbra is nagy problémát okoz, hogy – annak ellenére, hogy 2020. évbe az Igazságügyi Minisztérium felállította a Szolgálati Bíróságokra Vonatkozó Szabályok Áttekintésével Foglalkozó Munkacsoportot – jelenleg sincs eljárási rendje a szolgálati bíróságoknak.

A képzésen a szolgálati bíróságok elnökei megtartották beszámolójukat és együttes ülésen módosítottuk a Szolgálati Bíróságok Ügyrendjét.

IV. Panaszügyek és közérdekű ügyek

Időről időre felmerül annak igénye, hogy a szolgálati bíróságok eljárása legyen nyilvános. Konkrét ügyben felmerült – eljárással érintett bíró kérte –, hogy a szolgálati bíróság előtt folyó ügyben a tárgyaláson a sajtó képviselői jelen lehessenek. Felmerült, a nyilvánosság kérdésének megvitatása kapcsán, olyan bírói igény is, hogy a tárgyaláson (a tanács tagjain és az érintetteken, idézetteken és értesítetteken kívül) más bírók is jelen lehessenek.

A Bjt. nem tartalmaz e körben sem egyértelmű szabályozást. A szolgálati bíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek a 2022. december 6-án kelt tájékoztatójában foglaltakat tudtuk csak megerősíteni. E szerint Bjt. 80. §-ában foglaltak szerint az értékeléssel szemben előterjesztett jogorvoslat elbírálása során az elsőfokú szolgálati bíróság a fegyelmi eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával jár el. A jogorvoslat tárgyában hozott indokolt határozat ellen a fegyelmi határozatra vonatkozó szabályok szerint van helye fellebbezésnek és másodfokú eljárásnak. A Bjt. 119. §-a értelmében a fegyelmi eljárást és az előzetes vizsgálatot a nyilvánosság kizárásával kell lefolytatni.

A nyilvánosság az igazságszolgáltatás felett álló társadalmi kontroll, sőt eszköz a bíróságba vetett hit megőrzésére. Azonban a Bjt. fenti rendelkezése az eljárásban részt vevő személyek jogainak a védelmét szolgálja azzal, hogy a fegyelmi eljárást a nyilvánosság kizárásával rendeli lefolytatni. A nyilvánosságot nem a bíróság „zárja ki”, hanem a Bjt. idézett kógens rendelkezése. Az adott jogszabályi rendelkezés nem szorul értelmezésre: egyértelműen és eltérést nem engedő módon írja elő azt, hogy a fegyelmi eljárást és a Bjt. 90. §-ban foglaltakra tekintettel az értékelési eljárást (beleértve a szakmai alkalmatlansági eljárást is) a nyilvánosság kizárásával kell lefolytatni. Az

eljárás, legyen szó fegyelmi vagy értékelési eljárásról, annak kezdeményezésétől, illetve a kérelem benyújtásától az eljárás során hozott határozat kihirdetéséig tart.
A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit csak abban az esetben lehet alkalmazni a szolgálati bíróságok eljárásában, amennyiben a Bjt. valamely kérdésről nem rendelkezik. Az eljárás nyilvánosságának kizárásáról azonban – a fentebb írtak szerint – rendelkezik, ezért e körben a Pp. 231. §-a alkalmazásának nincs helye.

A szolgálati bírák áprilisi képzésén nagy vitát kavart a Bjt. 40. §-ának értelmezése is, amely miatt a szolgálati bíróságok elnökei az OBT is megkeresték. Előterjesztésüket az OBT – legnagyobb sajnálatunkra - nem tudta megvitatni, mivel a 2024. június 5-ei ülésén meghozott ügyrendi határozatának indokolása szerint „A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 112. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az OBT tagja jogosult az OBT ülésének napirendjére javaslatot tenni. A Bszi. 105. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy az OBT ülését össze kell hívni, továbbá a javasolt kérdést napirendre kell tűzi, ha azt az OBT tagjainak legalább egyharmada javasolja. A Kúria teljes ülése, valamint bármely ítélőtábla vagy törvényszék összbírói értekezlete kezdeményezheti az OBT feladatkörébe tartozó kérdésnek az OBT napirendjére vételét és az OBT általi megtárgyalását. Az előterjesztésnek az OBT ülésére napirendre tűzésének törvényi feltételei jelenleg nem állnak fenn.”

Panaszt egy ügyben nyújtott be egy szakmai alkalmassági eljárással érintett bíró, amelyben azt kifogásolta, hogy téves iktatás folytán (a bírónak 4 kizárási ügye volt folyamatban) kérelmét más ügyébe iktatták. A bíró panaszát kivizsgáltuk és annak eredményéről a bírót tájékoztattuk, amelyet tudomásul vett.
Itt is jelzem, hogy a panaszügyek kezelésének rendjére sincs semmiféle szabályozás.

V. <u>Jogalkotási hiányosság</u>

A 2023. évi elnöki beszámolómban a jogalkotás hiányosságáról, a munkacsoport döcögős menetéről, a készített szabályozási javaslatokról részletesen írtam, kitérve arra is, hogy ezen jogalkotói mulasztás milyen következményekkel jár vagy járhat.
Sajnos a mai napig nem történt előrelépés annak érdekében, hogy a szolgálati bíróságoknak legyen eljárási rendje. A 2023. évi beszámolómban a jogalkotással

kapcsolatos fejezetben az utolsó mozzanat az OBT tájékoztatás kérésére adott dr. Répássy Róbert államtitkár úr reagálása volt (2023. november 29-i keltezéssel). Ezt követően a 2024. március 27. napján megtartott OBT ülésen Dr. Tóth Zoltán jogalkotásért felelős államtitkár a következő nyilatkozatot tette: „Az Országos Bírói Tanács 2024. február 26-ai ülésén is felmerült a téma, ahol elmondtam, hogy több hivatásrend fegyelmi bíróságát érinti a felvetett kérdés, erre tekintettel alaposan át kell gondolni ennek a szabályozásnak a mikéntjét. A jogszabályi előkészítési folyamat során értékeljük az eddig beérkezett javaslatokat, továbbá megvizsgáljuk a szabályozás irányait is. A vizsgálat tárgyát képezheti például az is, hogy van-e lehetőség olyan általános eljárási szabályrendszer kidolgozására, amely nemcsak a bírói szolgálati bíróságok, hanem a többi hivatásrend hasonló körében lévő testületei számára is zsinórmértékül szolgálhat. A korábbi nyilatkozatomat megismételve arról tájékoztatom önöket, hogy amíg az előkészítő munkálatok eredményre jutnak, arról tájékoztatást fogunk adni, kikérve természetesen a testületnek a véleményét is. Az éves elnökségi feladatokból eredő többletteherre is figyelemmel, a szabályozás és a koncepció egyfajta normaszöveg tervezet kialakítására 2024 második felében látok lehetőséget.”

Az Igazságügyi Minisztérium részéről dr. Gyimesi Tamás Ferenc helyettes államtitkár 2024. augusztus 2-án az OBT elnökét és közvetlenül a másodfokú szolgálati bíróság elnökét is megkereste annak érdekében, hogy küldjük meg törvénymódosítási javaslatainkat a szolgálati bíróságokra vonatkozóan. A megkeresésre dr. Varga Rita OBT elnökhelyettest, dr. Gyimesi Tamás Ferenc helyettes államtitkárt az elsőfokú szolgálati bíróság elnökével történt egyeztetést követően tájékoztattam a közös álláspontunkról és javaslatunkról, amely szerint:

„Az Igazságügyi Minisztérium Szolgálati Bíróságokra Vonatkozó Szabályok Áttekintésével Foglalkozó Munkacsoport részére megküldött szabályozási javaslatainkat, és annak kiegészítéseit is fenntartjuk.

Az Országos Bírói Tanács 2024. június 5-én megtartott ülésén kifejtetteknek megfelelően ezúttal is rámutatunk egyrészt arra, hogy a jelenlegi – bár valóban hiányos – szabályozás sem vet fel alkotmányossági aggályokat, a szolgálati bíróságok működésének törvényessége az Alaptörvényből és a vonatkozó sarkalatos törvényekből levezethető, másrészt arra, hogy nem támogatjuk a másodfokú szolgálati bíróság jogköreinek a Kúria Munkaügyi (helyesen: Polgári) Kollégiumába történő integrálását.

Továbbra sem tartunk indokoltnak egy, az alap jogterületeken ítélkezési tevékenységet nem végző bírókból álló független szolgálati bíróság létrehozatalát, ezen kívül nem látjuk annak indokoltságát sem, hogy további közhivatalt gyakorló testületek fegyelmi, értékelési ügyeire jöjjön létre egy ilyen új intézmény.

A Fővárosi Ítélőtábla, valamint a Kúria mellett eljáró, de – a függetlenség megőrzése, a fegyelmi eljárás kezdeményezői, továbbá a fegyelmi eljárást lefolytató szerepkörök elkülönítésének fenntartása érdekében – szervezetileg önálló, s a szakterületükön ítélkezési munkát végző bírókból álló, kétfokú szolgálati bíróság megtartását támogatjuk, a szervezeti szabályozás egyértelműsítése és az Országos Bírói Tanács kinevezési, beszámoltatási jogkörei mellett.

A szervezeti és eljárásjogi szabályozás szintjeire rátérve, elsődlegesen – ahogyan az eddigiekben is – egy önálló törvény megalkotását tartanánk szükségesnek, hiszen nemcsak arról van szó, hogy a szolgálati bírósági eljárás szabályai nagyon hiányosak, hanem például az igazgatási és a szervezeti kérdések is fontos pontok tekintetében szabályozatlanok.

Másodlagosan, amennyiben a jogalkotó a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) módosításával kívánja rendezni a szabályozást, akkor egyrészt a szervezeti-igazgatási kérdések felülvizsgálatát, valamint az eljárási szabályozásra vonatkozóan a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) megfelelő szövegrészeinek beiktatását javasoljuk.

Harmadlagosan – a Munkacsoport felé 2022. januárjában írt kiegészítésünk szerint – vagy a Bjt.-ben szükséges feltüntetni, hogy a Pp. szabályait mely esetekben kell alkalmazni (utaló szabályként: I., III., VII., IX., XIV., XVII., XIX.-XXIII., XXV.-XXVIII. és XXX. fejezet) a szolgálati bíróság eljárásra vonatkozó sajátosságok figyelembevételével vagy annyit mindenképpen indokolt rögzíteni, hogy a szolgálati bíróságok eljárására a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A megtisztelő felkérésük alapján a Munkacsoport ülésein a szolgálati bíróságok elnökei továbbra is aktívan részt kívánnak venni és a részletes szabályozási koncepció, majd törvényjavaslat kidolgozásában is tapasztalatainkkal segítjük az Igazságügyi Minisztérium munkáját.”

A Kúria Elnöke által több fórum előtt megkérdőjelezett, a szolgálati bíróságok létének alkotmányos alapjára vonatkozó álláspontunkat az OBT júniusi ülésén már kifejtettük, azt itt megismételni nem kívánom.

VI. Összegzés

2024. évben a másodfokú szolgálati bíróság működése a Bjt. és az Ügyrend előírásainak megfelelt.

A Kúria Elnöke 2024. évben is biztosította a másodfokú szolgálati bíróság működéséhez szükséges adminisztratív személyi és a tárgyi feltételeket. A másodfokú szolgálati bíróság vezetőinek és tagjainak, az elsőfokú szolgálati bíróság vezetőinek tagjával való együttműködése, az OBH elnökével és a hivatal érintett dolgozóival az OBT elnökével való kapcsolata segítőkész és kollegiális, amelyet köszönök.

Köszönöm a másodfokú szolgálati bíróknak, hogy az eljárási szabályok hiányosságai ellenére, munkájukat lelkiismeretesen, legjobb tudásuk szerint, példamutatóan, tisztességesen, pártatlan eljárásban végezték.

Sajnálom, hogy a 2024. év végi – mindannyiunk előtt ismert, ezért most nem részletezett – nyilatkozatok beárnyékolták a szolgálati bíróságok működésének törvényességét, részrehajlásmentes eljárását, a szolgálati bíróság elnökeinek pártatlanságát, elfogulatlanságát.

Kérem az OBT tagjait, hogy a másodfokú szolgálati bíróság 2024. évi tevékenységéről szóló elnöki beszámolómat fogadja el.

Budapest, 2025. február 14.

Dr. Farkas Katalin Éva
a másodfokú szolgálati bíróság elnöke